

Fra Nederland til Norge
Med de private dampskibe fra Hamburg
af Ton Steenbakkers
(oversatt av Erling Berger)

Interessen for post sendt med dampskibe er stor blandt norske samlere. I den forbindelse kan jeg vise dette brev, sendt den 29. marts 1861 fra Pekala (i det nord - østlige Nederland) til Mandal.



Forsiden

Der er en påskrift på bagsiden som siger: "1861 Pekela 29 mart C J Dijk". Indholdet af brevet bekræfter, at denne person er afsenderen. Afsenderen har måske skullet rejse og har derfor valgt at poste brevet i Appingadam, 30 km nord for Pekala. Vi ser stemplet APPINGADAM 29/3 1861 i rødt på forsiden. Stemplet har nr.40 hos Vellinga og kendes siden 1854. Brevet er via Winschoten sendt til Hamborg i en lukket postsæk med jernbanen Emden/Hannover.



Bagsiden

Stadt Post Amtet i Hamborg åbnede sækken, og dette brev blev afleveret til det danske kontor.



Det danske cirkulære

Brevet var et såkaldt sommerbrev, det vil sige, at det blev sendt i den regulære dampskibs-sæson. Man kunne derfor spare den dyre porto for transit gennem Sverige. Der var oven i købet en direkte rute fra Hamborg til den norske vestkyst. Et dansk cirkulære af den 26. marts 1861 meldte, at breve fra Hamborg til adresser mellem Christianssand en Bergen (for eksempel til Mandal), skulle sendes direkte med de private norske dampskibe hver lørdag. Breve til byer mellem Bergen en Trondheim kunne gå ad samme rute, men kun på forlangende.



Påskriften "D 5 April"

Næste afgang fra Hamborg var med "Jupiter" den 6. april (ses af cirkulæret). På forsiden ser vi påtegningen "**D 5 April**". Dette er enten den dato, hvor brevet ankom til "Jupiter", eller det var en slags huske-seddel for det danske postkontor om at aflevere brevet til dampskibet på den pågældende dato. Breve ad denne rute er sjældne.

Brevet er også sjældent af en anden grund. Appingadam og elleve andre postkontorer in Nord - Øst Nederland udgjorde i perioden 1852-66 en gruppe, som lå højst 30 Km fra grænsen til kongeriget Hannover. Dette område kaldes nederlandsk "Rayon 1" og breve til og fra dette område havde en lavere porto til og fra Hamborg end resten af Nederland og er sjældne. Hvad ser vi mere på brevet?

- På forsiden tallet "4" i blå blæk stammende fra den preussiske post
- Beløbet "5½" i rødt er skrevet i Hamborg Stadtpost
- "D 5 April" i sort, se ovenfor

På bagsiden ser vi: Stemplet "HAMBURG 31/3 61" i grønt (Denne farve kendes kun i 1861 fra januar til april). Dette stempel erstattede det tidligere St(adt) P(ost) A(mbt). Desuden K.D.O.P.A. HAMBURG 9-10 31 3. (Type IX. I brug på det danske kontor mellem juli 1858 og april 1862).

Portoberegning

Nederlandsk andel: 5 cent = 1 Sgr.

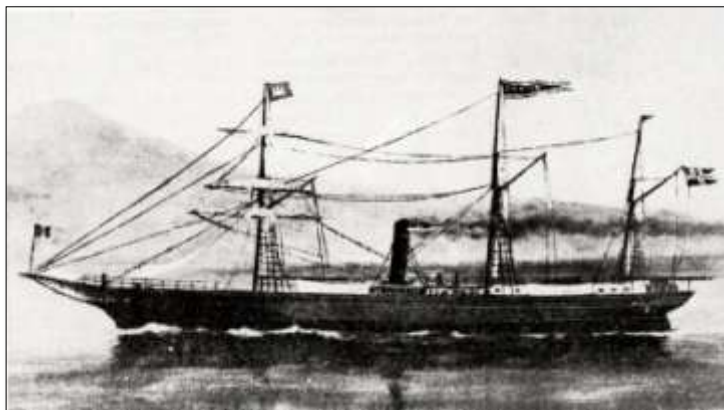
Tysk/østrigske postforening, oprettet 6. april 1850, 3 Sgr.

Porto til og med Hamborg 4 Sgr

4 Silbergroschen = 5,33 rundet op til 5,5 hamborgske Schillinge = 11 Sk.Sp.

Porto Danmark + søporto + Norske indland = 8 Hamb. Sch. = 16 Sk.Sp.

Modtageren betalte 27 Sk.Sp., som skrevet af det norske postvæsen på forsiden



*Dampskipet "Jupiter". (Christian Koren Wiberg,
"Det Bergenske Dampskibsselskab i Femogsyttte Aar", Bergen 1926)*